

Рис. 4. Рівень інформованості населення Львівщини про хід реформування власності [2, 6].

Крім того, 69% респондентів вважають, що процес приватизації в Україні відбувається несприятливо, а найбільшу довіру при її проведенні викликає ФДМУ – 30%, натомість, як центри сертифікаційної приватизації – 4%; 43% респондентів загалом нікому не довіряють у здійсненні приватизаційних процесів.

Неоднозначним є ставлення громадян Львівщини і до аграрної реформи. Хоча в своїй більшості, 92% населення отримало свій пай, проте реально його використати в змозі лише одиниці. Складні соціально-економічні умови на селі, низька інформативність, призвели до того, що більшість селян взагалі не можуть зорієнтуватися, що можна реально зробити із земельним паєм – самотужки або з допомогою спеціалізованих підприємств, оскільки відсутні як технічні засоби так і фізичні сили, а передати у користування нема кому. Певна доля вини в цьому є з боку керівництва, яке проводить аграрну реформу: на місцях: лише 20% респондентів вважають, що воно сприяє проведенню реформ; 15% – не сприяє реформам; 24% – байдуже до реформ; 17% респондентів вважають, що керівництво загалом сприяє реформі [6]. Незважаючи на декларовані засади сприяння аграрній реформі в Львівській області, для більшості селян новими й невідомими залишаються засади агробізнесової діяльності, спектри послуг, які надаються Товарною чи Земельною біржею, деталі пільгового оподаткування виробників й реалізаторів сільськогосподарської продукції і т.д.

Як видно з соціологічних досліджень населення Львівщини при загальному позитивному ставленні до економічних реформ, має різні погляди щодо особливостей їх перебігу. Це обумовлено, як низькою поінформованістю громадськості про перебіг реформування власності, так і бюрократизованістю, завуальованістю даного процесу, що виступає ареною зіткнення різноманітних політичних та економічних угруповань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Власність в Україні – легалізація чи переділ? // Дзеркало тижня. – 2004. – № 18–19 (493–494). – С. 14–17.
2. Давимука С.А., Кужельюк Ю.А. Соціально-економічна думка: регіональний зріз. – Львів, 1999. – 88 с.
3. Давимука С.А., Кужельюк Ю.А. Економічна реформа, приватна власність та свідомість населення // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 2000. – №7. – с. 61 – 63.
4. Львівщина на порозі ХХІ ст. Соціальний портрет / С.А. Давимука, А.Ф. Колодій, Ю.А. Кужельюк та ін. – Львів, 2001. – 352 с.
5. Носарєва Л. Цемент – український, стандарти – європейські // Дзеркало тижня. – 2003. – № 13 (438). – С. 11.
6. Фондові матеріали соціологічної служби “СОЦІС”. – Львів, 2003.

Л.Г. КУДРИК, Ю.Р. СУРМЯК

ПІЗНАННЯ ДУХОВНОЇ ПРИРОДИ ЛЮДИНИ – ЗАПОРУКА ЗДОРОВ'Я

У статті показано взаємозв'язок духовного і фізичного здоров'я людини, визначальну роль моральності і духовності у формуванні здорового способу життя.

В статтє показана взаємосвязь духовного и физического здоровья человека, определяющая роль нравственности и духовности в формировании здорового образа жизни.

The author shows close interactions between man's spiritual and physical health, the importance of morality and spirituality in the formation of human being's healthy way of living.

Смертні набувають відчуття здоров'я тільки у міру того як вони втрачають почуття гріха і хвороби

Мері Бекер Ед

Про духовні причини виникнення хвороб ми не знаємо достеменно і досі, хоча ці знання закладені ще в Біблії. Христос сказав хворому, якого зцілів: „Ось видужав ти. Не гріши ж уж більше, щоб не сталось тобі чого гіршого!” (Ів., 5:14).

І традиційна, і народна медицина працюють над хворим тілом, лікують наслідки, а причини вбачають тільки на біологічному, хімічному та енергетичному планах. Вони займаються тілом, не вивчаючи людської душі. Але ще давньогрецький філософ-ідеаліст Платон писав: „Не можна лікувати частину без цілого, тіло без душі”. А його вчитель Сократ стверджував: „Величезна помилка – існування лікарів тіла і лікарів душі, саме тому від них вислизає багато хвороб”. Необхідно вивчати і лікувати людину в єдності її тіла, душі і духу.

Сьогодні багато лікарів і цілителів приходять до розуміння причин виникнення хвороб не на клітинному матеріальному, а на духовному рівні.

Життя – явище космічне. Всі світові вчення говорять про єдність Космосу і людини, про те, що все взаємозалежне, взаємопроникне і взаємодоповнюване. Фізики вже прийшли до розуміння багатьох енергетичних зв'язків, а в духовному плані про це завжди розповідали релігії. У міру еволюції людина приходить до усвідомлення своєї індивідуальності і своєї єдності зі світобудовою, формується космічна свідомість. Людина відчуває себе сильною, тому що, ототожнюючи себе з Цілим, прилучається до могутності Цілого. І навпаки, замикаючись у своїй обмеженості, людина почуває себе нікчемною перед величчю Цілого. Ми починаємо усвідомлювати, що всі хвороби людини – це відплата за її обмеженість і егоїзм, думки, слова, вчинки, почуття і бажання.

Засновник т. зв. кармічної медицини Астрогор вважає, що доцільно було б на дверях кожної лікарні повісити плакат: „Пристановище для грішників і митників, для тих, хто втратив любов і радість. Полежи. Подумай”. На його думку, хвороба – це маленький вирок особистості за неправильний спосіб життя, епідемія – вирок суспільству, а стихійні лиха, тяжкі часи і війни – вирок людству [1, 24]. Так само трактує хворобу як поразку, катастрофу академік Г.П. Грабовий, який пропонує оригінальний метод зцілення від будь-якої хвороби за допомогою технологій свідомості [4].

Те, через що людина втрачає сили і здоров'я, у релігії називається порочністю і гріховністю. Накопичення гріхів відбувається тому, що люди не хочуть знати про свою сутність: „Є тіло звичайне, а є тіло духовне” (1 Кор., 15:44). На людину повинні діяти совість і сором за свою хворобу, щоб вона змінила свій спосіб життя, думок, почуттів і вчинків – відповідно до вимог християнської моралі. Духовне очищення виводить із тіла скверну хвороби, а істинне, нелицемірне звернення до релігії пришвидшує процес одужання. У чистому, здоровому дусі здорове тіло! (Хоча є і священні хвороби, якими страждають чисті духом, але це окрема тема).

У душі, напевно, кожна людина вважає себе хорошою і навіть кращою від інших. Але якщо ми захворіли, то це ознака того, що ми щось робимо не так. Розуміння цього може просвітлити свідомість, і тоді здоров'я повернеться. На жаль, еволюційний духовний розвиток людства ще не відбувся. Людство стало розумніше, інтелектуальніше, але не мудріше; релігійніше, але не духовніше.

Людина, згідно з Писанням, складається з двох головних частин – тіла і душі (1М., 2:7; Мт., 10:28). Християнство трактує душу людини як деяку тонкоматеріальну, створену Богом субстанцію, яка повинна зріднитися з Богом-Духом, стати духовною якістю. Таким чином, тіло людини – всього лише інструмент для удосконалення душі: „...сіється в тління – в нетління встає...” (1 Кор., 15:42).

Тіло, отже – орган душі. Тільки маючи тіло душа може вдосконалюватися, еволюціонувати, набувати досвіду, набирати силу світла, любові і мудрості. Тому майже всяка смерть є біль і жаль про упущені можливості. Життя є школою знань і досвіду, де людина має можливість зростати духовно. Якщо людина слабка на рівні свідомості, тоді знання і досвід здобуваються через страждання, хвороби, війни та інші неприємності.

Значення душі першочергове для здоров'я, життя і життєдіяльності людини. Оскільки на ній все змінюється, розвивається, то і душа повинна змінитися, еволюціонувати, стати іншою, а для цього їй потрібне тіло, яке в Біблії назване храмом для душі. Про необхідність удосконалення душі сказав ще Платон: „Поки душа зіпсована – нерозумна, несправедлива, нечестива, – треба звести її від бажань і не дозволяти їй нічого, крім того, що робить її кращою”.

Багато наших хвороб виникають від психологічних настроїв і таємних думок, яких ми ніколи не висловлюємо вголос. Виявляється, можна читати ці настрої і думки за хворобами людини [5, 10-50]. Люди створили і придумали собі безліч пороків, а за це їх душать хвороби, трясуть лихоманки, б'ють випадки”, але, незважаючи на це, причини проблем залишаються до кінця не розкритими. Їх необхідно шукати у свідомості людини, у відсутності або припиненні духовного розвитку.

Духовний розвиток людини йде по трьох основних напрямках: етичному, інтелектуальному і психоенергетичному. Етичний є найважливішим. Просування по кожному з указаних напрямків призводить до засвоєння двох інших [3, 262-263].

Отже, стрижнем духовного розвитку є етика. Навколо цього стрижня формується, росте все те, що становить суть людини, яка духовно розвивається: знання, навички, психоенергетичні якості та інші якості. Успіх залежить від того, наскільки надійний цей стрижень. Саме завдяки етичному просуванню ми рухаємося до Бога. А Бог дає нам можливості духовно наблизитися до нього у міру того, як ми морально вдосконалюємося.

Основою етики є любов: в аспекті співстраждання, здатності прощати, терпимості, ніжності, відданості до самопожертви... Любов невичерпна, ніколи не зазнає поразки, і чим більше любові людина готова віддати, тим більше благодаті, енергії і здоров'я вона отримує.

Усім буттям керують енергоінформаційні процеси, що є первинними щодо процесів, які відбуваються у фізичному тілі. Завдання людини – пізнати ці процеси і навчитися керувати ними.

Існування будь-якого матеріального об'єкта, у тому числі і фізичного тіла людини, можливе доки воно має певний енергетичний потенціал. У процесі фізичного життя відбувається постійне розсіювання енергії, яке збіднює загальний енергетичний потенціал об'єкта, і, як наслідок, біологічні тіла хворіють і помирають. Щоб змінити ситуацію, необхідно не бездумно розтрратити, а постійно підтримувати і збільшувати свій енергетичний потенціал, навчитися управляти своїм організмом.

Шлях самовдосконалення і гармонізації особистості триває все життя і вимагає доброї психологічної, духовної та інтелектуальної підготовки.

Людина, яка замкнена у своїх стереотипах і не хоче їх змінювати, навіть не здогадується, що саме від цього у неї виникають проблеми зі здоров'ям. Хвороби духу призводять до порушень у фізичному тілі, які часто не піддаються лікуванню, набувають хронічних форм і вимагають постійного втручання.

Якщо немає гармонії на тонких планах, страждає фізичне тіло. Всі три грані людського ества – тіло, душа і дух – повинні шукати гармонію. Грань душі знаходить гармонію в душевності, грань духу – в духовності, а грань тіла – у фізичній міцності. Біда людини в тому, що вона найчастіше живе однією гранню і несвідомо відшліфовує один бік триади. При цьому вона завжди буде страждати, не навчитися і хворіти.

Розглянемо детальніше душевність і духовність та різницю між ними (в інтерпретації Астрогора [1]). Душевність – це щире почуттєве ставлення до когось або чогось без участі розуму; це емоційне начало, що в українській філософській традиції отримало назву „серце”. Душевність базується на співчутті, співстрадданні і любові; у ній тепло і світло; вона робить людину відкритою, доступною, але вразливою для грубості; володіє високою терпимістю до подій, явищ і людей. Якщо душа не розвиває вказаних якостей, то вона поступово стає „мертвою душею” (М.Гоголь), серце черствіє і каменіє. Як відомо, „Бог є любов”, а любов – це душа. Віддавати свою любов іншим, діяти морально на основі вимог совісті – це і є душевність. Саме душа, не позбавлена душевності, відповідає за людський образ у людині.

Дух – це сила. Якщо грань душі пластична і поступлива, то грань духу вперта і конкретна, практична і раціональна. Сила духу найчастіше проявляється у чомусь одному: фізична сила, сила слова, розуму, таланту тощо. Володіння якоюсь силою дає людині впевненість і опору. За цією силою про неї судять, визнаючи, що у людини є іскра духу, яскрава грань прояву її індивідуальності. Отже, індивідуальність народжується силою духу, а її якості визначаються душею.

Знання, досвід і талант, відірвані від душевності, формують у людини грубу форму духу, який ставить перед собою певні цілі і, концентруючись, досягає їх, при цьому змітає все на своєму шляху і відкидає будь-яке зацікавлення життям інших людей. Розростаються Его і самість.

Духовність – це властивість духу, наповненого душевністю. Істинна духовність можлива тільки за умови душевності. Це спільна робота душі і духу. При духовності моральні та інтелектуальні інтереси переважають над матеріальними. Духовність це не просто розум, а свідомість і мудрість, це дотримання Законів Буття, свідоме недіяння зла. Духовність – це сильна, промениста та тепла душа. Дух красивий своєю душею, душа сильна своїм духом. Духовність світить мудрістю та гріє любов'ю. Саме ці якості у святих.

Нелегко розвинути грані душі і духу і, поєднавши їх, створити гармонію. Але, напевно заради цього людина і приходиться на землю.

Тіло – це сцена для гри душі і духу. Хвороба – завжди неузгодженість душі і духу. Вони включають механізми дисгармонії, які призводять до численних порушень в організмі. Не об'єднавши зусилля душі і духу для відновлення втраченої гармонії, людина, зрештою, отримує зникнення генетичного коду. Здоровий образ життя – це образ гармонії душі, духу і тіла, образ животворящий духовний, непорушний.

Виховувати душу і дух необхідно з раннього дитинства. Але дуже часто у школі знання у дітей „вбиваються” без душевної основи, тобто школа готує „душевних калік”. А якщо знання учнів при цьому сильні, то отримуємо „калік духовних”. Небагато вчителів здатні гармонійно розвивати особистість учня, будучи при цьому прикладом для нього, транслятором своєї особистості, свого життєвого досвіду, мудрості, стилю життя і мислення. Тільки при комплексному духовному підході можна виховати здорове покоління.

І важливо знати, що немає невиліковних хвороб: є люди, які не хочуть еволюціонувати, не бажають нічого змінювати у своєму житті, у своїй свідомості, думках і почуттях. При духовному підході невиліковних хвороб не існує, більше того, за умови духовності хвороби не виникнуть.

Усі людські хвороби починаються у площині душі і духу. Душа потрапляє в обман почуттів, а дух – в ілюзію цілей. А наше тіло розбивається від хибних почуттів та орієнтирів, які несуть у собі моральний удар, який виливається у недуги.

Християнське вчення пропонує зберігати здоров'я шляхом моральності буття. Від людини вимагається вміння прощати, а отже, бруд чужих думок і почуттів не прилипне до неї; відпущення гріхів, а отже, ті думки і почуття, які терзають нас, будуть прощені і витягнуті куполами священних храмів... Християнські Заповіді допомагають очищати душу й укріплювати дух.

Хвороба – при адекватному її сприйнятті – змушує людину подумати про її причини. Вона ставить питання праведності життя, думок і почуттів; допомагає зрозуміти, що нема ще в людині гармонії; спонукає до самопізнання і самовдосконалення, до пізнання Бога і Його законів.

Біблія вчить, що Слово божественної істини є „для тіла усього його лікування” (Пр., 4:22), і пропонує надійний шлях до здоров'я – послух Богові: „І сказав Він: „Коли дійсно ти будеш слухати голосу Господа, Бога твого, і будеш робити слушне в очах Його, і будеш слухатися заповідей Його, і будеш виконувати всі постанови Його, то всю хворобу, яку Я поклав був на Єгипет, не покладу на тебе, бо Я – Господь, Лікар твій!” (2М., 15:26); „І будеш служити ти Господові, Богові своєму, і Він поблагословить твій хліб та воду твою, і з-посеред тебе усуне хворобу” (2М., 23:25).

ЛІТЕРАТУРА

1. Астрогор. Душа и карма. Формула души и генетика духа. (Кармическая медицина). Книга третья. – М.: СКРИН. 1998. – 192 с.
2. Біблія.
3. Кандыба В.М. Мировой опыт духовного саморазвития. Энциклопедия духовной самореализации. – СПб.: Изд-во «Лань», 2003. – 448 с.
4. Феномен Григория Грабового. (Целители России). – М., 2002. – 381 с.
5. Хей Луиза Л. Исцели себя сам. Психологические причины болезней и метафизические пути их преодоления. Кн. I-III. – Луганск, 1996. – 236 с.

С.С. МАКАРЕНКО

ЧИ МОЖЛИВО ЛІКУВАННЯ БЕЗ ЛІКІВ?

В статті розглядаються шляхи оздоровлення організму без медикаментозного втручання за рахунок зміни системи харчування. Пропонується концепція формування моральних та духовних цінностей засобами комунікативної культури спілкування.

В статье рассматриваются пути оздоровления организма без медикаментозного вмешательства путём изменения в системе питания. Предлагаются главные аспекты